

Haiglate võrgustumise hetkeseis

Madis Filippov – Med24 toimetaja

Haiglate võrgustumise vajalikkus on sõnasutatud ja protsess alanud juba aastate eest. Nagu on kirjas Eesti tervishoiu arengusuundades kuni 2020. aastani, mõistetakse võrgustumise all eri liiki haiglate koostööprotsessi, mille eemärk on tagada tervishoiuteenuste ühtlane kättesaadavus kogu riigi ulatuses (1). Võrgustumise käigus peavad piirkondlikud haiglad ja pädevuskeskused (Põhja-Eesti Regionaalhaigla ja Tartu Ülikooli Kliinikum) tagama üld- ja kohalike haiglate vastutuspiirkonnas reaalse võimekuse osutada vajalikke eriarstiabi teenuseid. Arstide ja apteekrite portaali Med24 koostas ülevaate haiglate võrgustumise hetkeseisust.

Praegu on üheks aktuaalsemaks näiteks Rapla ja Läänemaa haigla võrgustumine PERHiga. PERH on pidanud võrgustumise teemal seni läbirääkimisi vaid nende kahe haiglaga.

Regionaalhaigla ja Haapsalu linna vahelised läbirääkimised uue sihtasutuse asutamiseks on juba lõppenud. Järgmine samm on viia uue sihtasutuse asutamise küsimus valitsuse ette. Seejärel kirjutavad regionaalhaigla ja Haapsalu linn notariaalselt alla uue sihtasutuse asutamisdokumentidele. Regionaalhaigla teeb rahalise sissemakse asutatud sihtasutuse sihtkapitali ning Haapsalu linn korraldab praeguse Läänemaa Haigla üleandmise asutatud sihtasutusele koos õiguste ja kohustustega. Kogu protsess on kavandatud nii, et haigla praktilises töös ei tekiks ühtki katkestust. Läänemaa haigla juhatuse esimees Urmas Sukles pidas positiivseks suure haigla n-ö vereringesse minekut. Nii peaks tugevema ravikvaliteet, odavnema hanked ning suurenema ka spetsialistide kättesaadavus Haapsalus. Lisaks on oluline finantssüst ja võimekus taotleda euroraha nn tervisekeskuse meetmest.

Rapla Maakonnahaigla ja PERH allkirjastasid ühiste kavatsuste protokolli juba kevadel 2014 aastal. Nüüdseks on läbirääkimised lõpetatud ja kõikide eelduste kohaselt alustab uus sihtasutus tööd käesoleval

aastal. Hiljuti PERHi poolt Sotsiaalministeeriumile saadetud taotlusest selgub, et PERHi esmane sissemakse on nii Rapla kui ka Läänemaa haigla puhul 500 000 eurot. Selleks taotleb PERH riigilt 1 miljonit eurot. Kusjuures järgnema peaks täiendav sissemakse sihtkapitali (mõlemale haiglale 750 000 eurot) ja selleks kavatseb regionaalhaigla taotleda riigilt täiendavat finantseerimist. 17. detsembril 2014. aastal teataski Sotsiaalministeerium, et toetab haiglate võrgustumist 2 miljoni euroga. Leping sõlmiti Põhja-Eesti Regionaalhaigla ja Tartu Ülikooli Kliinikumiga.

Haiglate liidu juhi ja Pärnu haigla juhatuse esimehe Urmas Sule sõnul ei pea võrgustumine ilmtingimata tähendama haigla omaniku vahetust. Ta tõi näiteks, et võrgustumine, mille eesmärk on inimestele teenuste parem kättesaadavus, standarditud tasemel kvaliteet ja selle nimel koostöö tegemine, toimub Pärnu Haiglal aktiivselt nii PERHi kui ka TÜ Kliinikumiga. Näiteks on Pärnu haiglas käivitatud nii PERHi kui ka kliinikumiga koostöös angiograafiateenuse osutamine. PERHiga koostöös alustati Pärnu piirkonna inimestele onkoloogilise keemiaravi teenuse pakkumist. Lisaks kuuluvad võrgustumise alla ühised hanked. Pärnu Haigla puhul on seega võrgustumine pigem teenuste ja hangete tasemel, kuid nõukogu tasemel pole koostööd veel arutatud.

Ida-Viru Keskhaigla on Tartu Ülikooli Kliinikumiga võrgustunud juba 2003. aastast ehk asutamisest saadik. Põhikirjast lähtudes nimetab haigla nõukogusse kolm liiget Kohtla-Järve linn ja kolm liiget kliinikumi juhatuse.

Peaminister Taavi Rõivas on toonud Lõuna-Eesti Haigla (LEH) eeskujuks teistele maakonnahaiglatele. Nimelt ostis kliinikum LEHi enamusosaluse 2014. aasta alguses. Haigla võrgustumiseks peetakse seejuures pädevuskeskuse kaudu strateegilist kontrolli ettevõtte üle ja selles osas on LEHi võrgustumine lõppenud. LEH teeb pidevat koostööd emaettevõttega erinevates valdkondades,

Madis Filippov

kahe haigla majandustegevus konsolideeritakse ja mõlemad osapooled on huvitatud, et haigla areneks ning patsientidele pakutaks paremat ja kvaliteetsemat teenust. Otsitakse pidevalt erinevaid koostöökohti. Näiteks lepiti äsja kokku, et kliinikum ja LEH teevad ühtset turundust Venemaa suunas.

Tartu Ülikooli Kliinikumil käivad läbirääkimised ja konsultatsioonid Põlva, Viljandi ja Valga haiglaga.

Lõuna-Eesti Haigla kõrval on vähem räägitud naabruses asuva **Põlva Haigla** võimalikust tulevikust. Haiglate arengukavade kehtivus lõpeb 2015. aastal ja uued üldhaiglate arengukavad saavad sündida ainult koostöös regionaalhaiglaga, kelleks on Lõuna-Eestis kliinikum. Paljud kliinikumi arstid on töötanud osalise tööajaga Põlva Haiglas juba aastaid ja võrgustumine kliinikumiga on juba ammu alanud. Kliinikumi juhatuse liikmed kohtusid Põlva Haigla juhatuse esimehega ja tutvusid kogu haigla tööga mullu novembris. Leiti, et kui Põlva Haiglas teatud muudatuste tegemisel midagi ümber tehakse või arendatakse mingeid osakondi, siis säilitatakse voodikohtade ja töötajate arv. Suurt potentsiaali nähakse Põlva Haigla taastusravi arengus ja võimalustes.

Valga Haigla ja TÜ kliinikum on ühel korral kohtunud ning selgitanud siis omavahelisi kokkupuutepunkte. Valga peamine huvi on jätkata üldhaiglana ja ka kliinikum näeb seal piirkonnas üldhaigla vajadust. Sellelt baasilt on alustatud koostööläbirääkimisi. Valga Haiglas töötavatest arstidest on juba nüüd ligi 40 protsenti väljastpoolt tulijad, eelkõige töötavad Valgas kliinikumi arstid.

Järvamaa Haigla suhtleb nii PERHi kui ka TÜ Kliinikumiga tööalaselt pidevalt. Paljud nende haiglate arstid töötavad ka praegu Järvamaa Haiglas. Järvamaa Omavalitsuste Liidu initsiatiivil on seal käinud ennast tutvustamas mõlemad suurhaiglad, aga kuna nad ei ole teinud konkreetseid ettepanekuid osaluse omandamiseks, ei peeta praegu sel teemal ka mingeid läbirääkimisi.

Kuressaare Haiglale ei ole PERH esitanud ametlikku soovi alustada läbirääkimisi. Lähiajal on aga kavas PERHi juhtidega kohtuda, et kuulata täpsemalt nende seisukohti. Kui võrgustumiste poole liigutakse, siis üksi Kuressaare Haigla jääda ei saa. Oma saarelisuse ja kauguse tõttu vajab Kuressaare Haigla selget visiooni võrgustumise plusside ja miinuste kohta.

Hiiumaa haigla võrgustub 2015. aastast Sotsiaalministeeriumi kava kohaselt PERHiga. Hiiumaa Haigla nõukogu ei ole PERHiga läbirääkimisi pidanud. Küll aga peab Hiiumaa Haigla läbirääkimisi PERHiga selleks, et tagada hiidlastele ambulatoorne eriarstiabi.

Narva haigla juhatuse liige Olev Silland väitis, et haigla vastu pole huvi üles näidatud ja seega pole ka läbirääkimisi olnud ning seni on n-ö suurema vennata hakkama saadud. Praegu käib teistest haiglatest Narvas vastuvõtte tegemas üks tohter PERHist, kes konsulteerib dialüüsi saavaid patsiente, ja üks Ida-Viru Keskhaiglast, kes teeb südame ultraheliuuringuid.

Jõgeva Haigla juhataja, nõukogu ega maavanem ei pea võrgustumise teemal läbirääkimisi TÜ Kliinikumiga. Ka Tartu Ülikooli Kliinikumi juhatuse liige Mart Einasto kinnitas, et kliinikumil on Jõgeva Haiglaga ladus igapäevane koostöö, kuid võrgustumiseks praegu läbirääkimisi ei peeta.

Med24 esitas võrgustumise kohta küsimused ka **Rakvere ja Viljandi haigla** nõukogu esimehele, kuid vastust neilt ei saanud. TÜ Kliinikumi esindaja Einasto sõnul käivad Viljandi Haiglaga läbirääkimised ja konsultatsioonid.

Haiglate võrgustumine kahe tipphaiglaga – Tartu Ülikooli Kliinikumi ja Põhja-Eesti Regionaalhaiglaga – peaks olema lõppenud 2022. aastaks.

KIRJANDUS

1. Eesti tervishoiu arengusuunad. https://www.sm.ee/sites/default/files/content-editors/eesmargid_ja_tegevused/Tervis/tervishoiu_arengusuunad_2020.pdf.